

СТАНОВИЩЕ

от Доц. Д-р Мария Коцева-Тикова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“,
ФФ, катедра „Публична администрация“

Член на научно жури, утвърдено със заповед №РД-38-464/18.07.2025 г.
на Ректора на Софийския университет «Св. Кл. Охридски»

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.3 Политически науки (Публична администрация)

Автор: **Кристина Богданова Василева**,

Тема **„МАКСИМАЛИЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПОЛИТИКИТЕ ЧРЕЗ УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ (с фокус върху политиката за иновации)“**

1. Образователна и професионална кариера

Кристина Богданова Василева е бакалавър по Публична администрация и управление от Нов Български Университет. През 2018 г. придобива магистърска степен по Публична администрация в СУ „Св. Климент Охридски“ и от 2022 г. е докторант.

Професионалното ѝ развитие е изцяло в държавната администрация с фокус обществените поръчки, което е определило и интереса ѝ към задълбочено изследване на проблемите в тази област.

2. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд на Кристина Богданова Василева на тема **„МАКСИМАЛИЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПОЛИТИКИТЕ ЧРЕЗ УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ (с фокус върху политиката за иновации)“** е в обем от 205 страници и се състои от увод, три глави, изводи и препоръки и заключение. В библиографията са описани 251 източници, в приложение са представени резултати от проведено изследване и са описани 5 фигури и една графика.

Дисертационният труд е посветен на актуален проблем, който очертава и нова посока на развитие на публичните политики, а именно използване на обществените поръчки като средство за стимулиране на иновациите в ЕС, с което да се увеличи конкурентоспособността на икономиката. Докторантът дефинира предмета на изследването, а именно: националните рамки на политиките за обществени поръчки за

иновации, както и обекта – „обществените поръчки за иновации и техните особености, място и роля в инструменталния микс на политиките за иновации“. Основната хипотеза е, че обществените поръчки за иновации качествено променят дизайна на публични политики, водейки до по-висока ефективност.

Целта е дефинира като съвкупност от три подцели. За нейното постигане са дефинирани две задачи, които реализират на практика третата подцел. Авторът коректно е дефинирала методите и ограниченията на своята работа.

Глава първа е изцяло посветена на изясняване на основни понятия. Те са групирани в три области. Представена е иновацията чрез определения от различни периоди, които отразяват еволюцията в разбирането, усложняване на взаимодействията и увеличаване на участниците. Тя е разгледана през призмата на производни концепции като иновационна система и иновационна екосистема, оценена е от гл. т. на „полезността“.

Обществените поръчки са анализирани не само през призмата на способността им да удовлетворяват обществени потребности и осигуряват прозрачност и ефективност при разходване на публичните средства, но и възможността им да се превърнат в стимул за разширяване на иновациите. Докторантът показва задълбочени познания при изясняване и обобщаване на концепциите, както и представяне на инициативите на ЕК и съпътстващите ги документи.

Втора глава **ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ ЗА ИНОВАЦИИ – ИНСТРУМЕНТ ЗА МАКСИМИЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ИНОВАЦИИ** е централна и в нея авторът анализира европейската инициатива за стимулиране на обществените поръчки за иновации. Разглежда се мястото на обществените поръчки като инструмент, който се прилага в политиката за иновации. Пространно е анализирана историята на въвеждане на обществените поръчки, промените в тях и целите, които се преследват, както и откриване на нова възможност – обществени поръчки за иновации в подкрепа на процесите на икономическа трансформация. Изведена е периодизация в приложението на обществените поръчки на равнище ЕС.

В трета глава **ИЗСЛЕДВАНЕ НА РАМКИТЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ ЗА ИНОВАЦИИ** е извършен анализ на случаи (три страни членки на ЕС), които чрез сравнителни техники и оценка на постигнатото са ранжирани и на база на получените резултати авторът извежда препоръки. Добре мотивирани са избраните от докторанта критерии, които да послужат за изследване и впоследствие оценка на постигнатото от всяка една от трите държави: Финландия, Полша и България.

Докато развитите европейски държави своевременно въвеждат новите идеи за насърчаване на иновациите, то в България процесът силно изостава. Докторантът отчита липса на изпълнение на 14 броя индикатори, които на практика оставят процеса на иновиране на тези, които желаят, без да се насърчава чрез интензивни национални мерки.

В обобщение докторантът успешно анализира обществените поръчки за иновации от различни аспекти и постига поставената си цел. Работата има практично-приложна значимост, като извежда основните посоки, в които може да бъде подобрена рамката, чрез която да се насърчи иновационната дейност в България.

3. Приноси

Докторантът е дефинирал коректно 4 приноса, като два от тях са теоретични и два с практично-приложна значимост.

4. Критични бележки и препоръки

Като критични бележки и препоръки към докторанта мога да посоча необходимостта от задълбочаване на втора глава, която има пряка връзка с темата. Тя би могла да се обогати с количествени данни за връзката между обществените поръчки и максимизиране на резултатите от иновационната политика, както и чрез оценка на ефектите след прилагане на някои от видовете обществени поръчки за иновации, които са представени в дисертацията. Това ще подсили основната идея за необходимост от насърчаване на иновациите, както и ще докаже формулираната теза.

Обществените поръчки се превръщат в инструмент за насърчаване на иновациите не само заради дела им от 14% от БВП, а поради сериозното изоставане на европейските държави в развитието и внедряването на иновации в сравнение със световните лидери: Швейцария и САЩ. Иновациите са предпоставка за нарастване на потенциала на производствените възможности, поради което се търсят пътища за разширяване на иновационния капацитет. Неточно е коментирано влиянието на пазарното търсене върху иновациите, като конкретно Моури и Роузенберг смятат, че „влиянията както от страна на търсенето, така и от страна на предлагането са от решаващо значение за разбирането на иновационния процес“.

5. Автореферат и публикации

В автореферата коректно и точно са отразени всички изисквания, представена е и справка за приносите.

Докторантът е направил 4 публикации, като две от тях са в съавторство.

6. Заключение

На база на представените в процедурата дисертационен труд и придружаващите го документи и въз основа на направения анализ, потвърждавам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование: 3.3 Политически науки (Публична администрация). Кандидатът удовлетворява минималните национални изисквания в професионалното направление. Въз основа на гореизложеното, предлагам на научното жури да присъди образователна и научна степен „доктор“ на Кристина Богданова Василева в област на висше образование: 3.3 Политически науки (Публична администрация).

08.09.2025 г.

Гр. София

доц. Д-р Мария Коцева-Тикова